

CORONA İNSANLIĞA SON UYARI OLABİLİR

Haydar Karabey

Desen: Bülent Erkmen

Çevre hakkında üretilen düşüncelerin tarihine bakınca Malthus'tan (Nüfus Prensibi Üzerine / *An Essay on the Principle of Population*- 1800'ler) Club of Rome'a (Roma Kulübü: *Limits to the Growth*- 1973) tartışmalı da olsa gezegen ile insanlığın "uygarlık" dediği aşamanın ve "çağdaş" sandığı tüketici, kavgacı davranışlarının ilişkisinin ne denli sorunlu olduğunu anlamak olası.

21. Yüzyılda aynı konu, küresel karbon salınımı, doğanın, özellikle atmosferin ve okyanusların tahribi ve küresel ısınma nedeniyle daha farklı ve radikal olarak ve elbette daha da sıkışarak gündeme geldi: Zero Growth (sıfır büyüme) hatta De-Growth (büyümeme, küçülme) kavramları tartışılmaya başlandı. Tuzunu kuru sanan egemenlere vız geldi tabi bu uyarılar.

1970'li yıllarda İsviçre'de (malum petrol krizi döneminde) bir- iki yıl "sıfır inşaat" (Baustop) önerileri bile gündeme gelmişti. Tam da bize göre değil mi?

Tüm bu düşünce ve politikaların elbette iyice ve hatta fazlaca gelişmiş, varlıklı batı ülkelerinin fantezileri olduğu da önerilebilir.

Geçmişin bilimsel, söylemsel birikimi birer dogma olarak benimsenmediği sürece kısacık yaşamımızda güncel dünya görüşümüzü, bakış açımızı, algımızı geliştirilebilir diye düşünüyorum ve konuyu orada bırakıyorum.

...

Güncelimiz, yani 21. Yüzyıl başı, küresel olarak çılgın bir tüketim, tahribat, kirletme ve yabancılaşma dönemi oldu. Neredeyse tüm analistler, siyasal sosyal bilimciler, ekonomistler bu görüşte birleşiyor. Bu görüşe karşı çıkacaklar varsa da gerekçelerini merak ederim doğrusu. Bir

kez daha düşünmek için bugünlerde New York Wall Street'te, Londra City'de bomboş caddelerde bir tur atmalarını öneririm.

Hiç nostaljiye, romantizme kapılmadan iddia edebiliriz ki, biz de burada müthiş ve şaşkın bir gelişme saplantısı, inşaat aşkı, doğaya korkunç kötü davranma ve tüm kaynakları alabildiğince tahrip etme dönemi yaşamaktayız.

Beton, beton, beton ve GDO'lu tarım, denetimsiz tarım ilacı, arsız ve iğrenç hayvan ticareti, hayvan ve doğa katliamı. Buyurun sonuçlarını yaşayın bakalım.

NE SÖYLÜYOR BİZE ŞU MİKRON KADARCIK, GÖRÜNMEZ VE BELKİ DE SOYUT YARATIK: CORONA?

Üzerinde asırlardır tepiştiğimiz, her yerini betona boğduğumuz, dibine kadar sömürdüğümüz delik deşik ettiğimiz (gökyüzüne ve yer dibine doğru onbinlerce metre) toprak, deniz, su, doğa meğer yalnızca bizim değilmiş.

Çok katlı cam-çelik ışıltılı plazalarımız, ofislerimiz, çılgın AVM'lerimiz olmasa da olurmuş.

Sağlık bir sistemmiş ve sağlık tesisi kurmak yalnızca inşaat yaparak olmuyormuş.

Anaokulundan üniversiteye kadar, verdiğimiz sandığımız eğitim çok tartışmalı bir safсата imiş.

Acımadan kesip yediğimiz hayvanlar, yani gezegenimizin tüm paydaşları da bizim malımız değilmiş.

Biriktirdiğimiz servet, dolarlar, euroalar, evler, arabalar, uçaklar (uçaklarının hepsi de şımarık çocukların gereksiz oyuncakları gibi yerde kaldı işte) bizim değilmiş.

Uçakların pisliği durunca atmosferimiz, varlık kalkanımız bir nebze nefes alabiliyormuş.

Bolca inşa ettiğimiz onbinlerce metrekare konutlar, ofisler, AVM'ler, turizme feda ettiğimiz koylar, kıyılar, yollar, köprüler, camiler boş kalabilirmiş.

Döktüğümüz beton, oyduğumuz taşocağı, ürettiğimiz maden, petrol, doğalgaz bir anda işe yaramaz hale gelebilirmiş.

Karadan denizden delik deşik ettiğimiz gezegen, yok ettiğimiz ormanlar, kirlettiğimiz denizler, sular bizim değilmiş.

İnsan yerkürenin biricik egemeni değilmiş.

Ve hiçbir insan da diğerlerinin egemeni değilmiş.

Mikronluk bir virus, devasa bir kibire meydan okuyabilirmiş.

...

Milyarlık savunma silahlarımız, saldırı silahlarımız, nükleer füzelerimiz, kimyasal, biyolojik bombalarınız bir mikronluk bir virus karşısında aciz kaldı.

Üzerinde güneş batmayan imparatorluğun seçkin yöneticileri asırlardır sömürdükleri Hindistan'daki yarı çıplak ve sıksa bir çocuk kadar savunmasız kaldı.

Botlarda ölümü göze alarak aç ve çıplak sürünen göçmen ile kıyısına erişmeye çalıştıkları yemyeşil, steril toprakların egemenleri aynı karanlık kaderi paylaşıyorlar. Virusa kapatın sınırları bakalım ey "yüce batı uygarlığı".

Taşı toprağı altın diye üşüştüğümüz parsel parsel yağmaladığımız metropollerimiz artık herkese ekmek kapısı değil, herkes için birer hapisane, birer cehennem.

Yanlış anlaşılmasın; Coronanın gökten bize indirilmiş özel bir ceza, bir lanet olmadığını, yalnızca canına okuduğumuz döngünün bir itirazı, bir geri tepmesi olduğunu düşünüyorum.

Bir durup düşünmeye değer.

**BELKİ DE YAŞADIĞIMIZ BU KRİZ BİZE "UYGARLIK" DİYE YUTTURULAN ARSIZLIĞA,
KÜRESELLEŞME KEPAZELİĞİNE KARŞI YERKÜRENİN SON BİR UYARISIDIR.**